

CIELE A VÝSTUPY VZDELÁVANIA

Vysoká škola: *Prešovská univerzita v Prešove*

Fakulta: *Filozofická fakulta*

Typ študijného programu: *prekladateľský kombinačný program*

Názov študijného programu: *ukrajinský jazyk a kultúra v kombinácii*

Názov študijného odboru: *filológia*

Stupeň vysokoškolského štúdia: *1.*

Forma štúdia: *denná*

Metóda štúdia: *kombinovaná*

Výstupy vzdelávania

Profilový predmet: *1IUUKR/PLEXP Lexikológia UJ pre prekladateľov*

Odporúčaný semester: *2.*

Vedomosti: *Študent pozná a rozumie pojmom, s ktorými sa na lexikálnej rovine pracuje. Rozumie postaveniu a funkcii slova v jazykovom systéme, pozná paradigmatické vzťahy medzi slovami a tiež asociačné, rozumie priamym aj preneseným významom slov, pozná spôsoby a postupy tvorenia slov v danom jazyku, pozná odlišnosti v tvorení slov medzi slovenčinou a ukrajinčinou, pozná viaceré základné hľadiská triedenia slovnej zásoby.*

Zručnosti: *Študent dokáže používať vedomosti pri analýze textu. Študent dokáže vybrať vhodný lexikálny prostriedok do hovoreného alebo ústneho prejavu vzhľadom na požadovaný kontext v bežných komunikačných situáciách. Vie vyhodnotiť chybné použitie lexikálnej jednotky v texte a zdôvodniť, prečo chybné je.*

Kompetencie: *Študent dokáže o bežných témach tvoriť kratšie aj dlhšie prejavy (texty) použitím správnych lexikálnych prostriedkov.*

Profilový predmet: *1IUUKR/PREUA Realie Ukrajiny pre prekladateľov*

Odporúčaný semester: *2.*

Vedomosti

Študent disponuje vedomosťami o fundamentálnych historických udalostiach na území súčasnej Ukrajiny sledujúc obdobie od I. svetovej vojny, cez štátoporné snahy v prvých desaťročiach 20. storočia. Študent dokáže pracovať so zdrojmi informácií. Okrem klasických knižných zdrojov pracuje aj s ďalšími typmi médií (e-verzie štúdií a publikácií, filmové dokumenty). Pozná práce hodnoverných ukrajinských, ale aj zahraničných historikov. Kategorizuje poznatkovú bázu, z ktorej bude neskôr čerpať najmä pri štúdiu ukrajinskej literatúry, ale aj pri prekladateľskej práci. Disponuje znalosťami o dôležitých centrách politického a kultúrneho života a o spoločenskom živote Ukrajincov, ako aj o realitách v krajine, jazyk, ktorej študuje.

Zručnosti

Študent tejto disciplíny je schopný autonómne získavať vedomosti z oblasti histórie pod vedením vyučujúceho a s pomocou odbornej literatúry. Vie identifikovať problematické miesta v historickom vývine. Uvedomuje si škodlivosť šírenia nepravdivých, hoaxových informácií, ktoré sú príčinou konfliktov v globálnom meradle. Je zručný v interpretácii dejinných súvislostí a v analýze ich dopadu na ďalšie udalosti.

Kompetencie

Absolvent disciplíny chápe potrebu celoživotne sa vzdelávať, najmä z hľadiska upevňovania si základných faktov z histórie a kultúry Ukrajiny a ukrajinského národa. Dokáže na tento účel využívať rôzne formy zdrojov, vrátane médií. Je pripravený argumentovať a zapájať sa do spoločenskej debaty, diskutovať na základe faktov a racionálneho uvažovania, keďže aj z pohľadu aktuálnych udalostí je nutné poznať historický kontext. Absolvent lepšie chápe súčasné udalosti a má prehľad aj o slovensko-ukrajinských vzťahoch. Poznanie histórie je pri výkone prekladateľskej činnosti nevyhnutnou kompetenciou.

Profilový predmet: 1IUJR/PMORP Morfológia pre prekladateľov

Odporúčaný semester: 3.

Vedomosti

Absolvent predmetu získa a rozšíri svoje vedomosti z tvaroslovnej roviny jazyka. Obohatí svoj terminologický aparát z disciplíny, zapamätá si potrebné fakty a definície. Pozná slovné druhy, gramatické kategórie a vetnočlenskú platnosť morfológických jednotiek.

Zručnosti

Dokáže využívať terminológiu disciplíny počas riešenia zadání. Dokáže analyzovať a opísať morfológické jednotky a určiť ich vetnočlenskú platnosť. Vie demonštrovať ich znalosť a vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. Dokáže analyzovať text a identifikovať slovné druhy v prekladanom texte.

Kompetencie

Dokáže vyhľadávať, spracúvať a analyzovať odborné informácie z rôznych zdrojov v cudzom jazyku a vymieňať si informácie. Vie určiť slovnodruhovú a syntaktickú platnosť všetkých slov v prekladanom texte. Vie si overiť slovnodruhovú platnosť jazykových jednotiek v dostupných informačných zdrojoch. Dokáže verejne prezentovať získané vedomosti a zručnosti z disciplíny.

Profilový predmet: 1IUJR/PSYNP Syntax UJ pre prekladateľov

Odporúčaný semester: 4.

Vedomosti

Absolvent predmetu získa a rozšíri svoje vedomosti zo syntaktickej roviny jazyka. Obohatí svoj terminologický aparát z disciplíny, osvojí si základné pojmy zo syntaxe. Zapamätá si potrebné fakty a definície. Pozná syntaktické vzťahy, vetné členy, syntaktické konštrukcie.

Zručnosti

Dokáže využívať terminológiu disciplíny počas riešenia zadání. Vie analyzovať a opísať syntaktické jednotky a identifikovať ich v texte. Vie demonštrovať ich znalosť a vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. Dokáže uskutočniť jazykovú analýzu prekladaného textu. Vie vytvoriť vety a vetné konštrukcie podľa zadaných modelov. Dokáže uplatniť terminológiu pri publikačno-prezentačných aktivitách vo vedeckej komunikácii v domácom a medzinárodnom meradle.

Kompetencie

Dokáže vyhľadávať, spracúvať a analyzovať odborné informácie z rôznych zdrojov v cudzom jazyku a vymieňať si informácie. Vie určiť syntaktickú platnosť všetkých slov v texte. Vie si overiť informácie zo syntaxe v dostupných informačných zdrojoch. Dokáže verejne prezentovať získané vedomosti a zručnosti.

Profilový predmet: 1IUUKR/PPSE2 Prekladový seminár 2**Odporúčaný semester: 4.**

Vedomosti: *Študent pozná bežnú slovnú zásobu z vymedzených tematických oblastí, študent pozná základné prekladateľské postupy (techniky, metódy), študent pozná aj niektoré termíny a terminologické spojenia z daných oblastí.*

Zručnosti: *Študent disponuje základnými prekladateľskými zručnosťami pri prekladaní bežných textov vymedzených tematických oblastí, osvojil si slovnú zásobu a terminológiu v týchto oblastiach, dokáže tvoriť vlastné glosáre.*

Kompetencie: *Študent dokáže vytvoriť adekvátny ekvivalent originálneho textu v druhom jazyku vo vymedzenej tematickej oblasti so zachovaním formálnych, sémantických a štylistických vlastností. Aplikuje správne prekladateľské techniky.*

Profilový predmet: 1IUUKR/PPŠTP Praktická štylistika UJ pre prekladateľov**Odporúčaný semester: 5.****Vedomosti**

Absolvent predmetu získa vedomosti v oblasti ukrajinskej štylistiky: základné pojmy a kategórie štylistiky, terminologický aparát, základné kritériá klasifikácie a diferenciacie štýlov; vznik a formovanie funkčných štýlov ukrajinského spisovného jazyka, hlavné etapy ich vývoja; osvojí si normy súčasného ukrajinského spisovného jazyka, pozná štylistické prostriedky jazyka (slohový inventár jazyka) a vzorce fungovania jazykových jednotiek všetkých úrovní v rámci každého zo štýlov.

Zručnosti

Dokáže si vedome vybrať najvhodnejšie fonetické, lexikálne, frazeologické a gramatické prostriedky v ústnom a písomnom prejave podľa štýlu a výrazovo-citového smeru prejavu; kompetentne, štylisticky motivovane modelovať texty v rámci daného štýlu a žánru; vykonávať štylistickú analýzu textu rôznych štýlov; rozlišovať štylistické chyby a opravovať ich, upravovať texty.

Kompetencie

Dokáže analyzovať jazykové javy z funkčného hľadiska, identifikovať štylistické možnosti jazykových jednotiek všetkých úrovní v textoch rôznych štýlov, určiť žánrovo-štýlové a jazykové znaky textov, všímať si a hodnotiť štylistické účinky v texte a identifikovať štylistické prostriedky, pomocou ktorých sa dosahujú; verejne prezentovať získané vedomosti a zručnosti z disciplíny s využitím vhodnej terminológie; používať získané vedomosti v prekladateľskej činnosti.

Profilový predmet: 1IUUKR/PZATL Základy tlmočenia**Odporúčaný semester: 5.**

Vedomosti: Študent pozná princípy vertikálneho notovania textu. Študent pozná princípy skracovania pri notovaní textu. Študent pozná niektoré symboly pri notácii. Študent pozná bežnú slovnú zásobu z oblasti politiky. Študent pozná metódu tlmočenia z listu. Osvojuje si tlmočnicku notáciu pri konzekutívnom tlmočení v súlade s osvojovaním si slovnej zásoby. Osvojuje si tlmočnicke návyky prostredníctvom metódy tlmočenia z listu.

Zručnosti: Študent dokáže selektovať z vypočutého textu kľúčové informácie. Študent dokáže kľúčové informácie zanotovať. Študent vie notovať skracovaním. Študent vie zanotovať rôzne druhy viet podľa intonácie. Vie notovať príčinné, dôsledkové a podmienkové vzťahy. Vie notovať porovnávacie vzťahy. Študent vie notovať vypočutý text vertikálne. Študent má osvojenú (ovláda) bežnú slovnú zásobu z oblasti politiky. Dokáže tlmočiť z listu.

Kompetencie: Študent dokáže konzekutívne s notáciou a z listu tlmočiť texty nízkej konzekutívy.